

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **АДАПТАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В
УКРАЇНІ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ В УМОВАХ
СУЧАСНИХ БЕЗПЕКОВИХ ВИКЛИКІВ**

Виконав: здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи бзУА
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»
освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»

Хижняк А. О.

(прізвище та ініціали)

Керівник

Татарченко О.Б.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2025 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма: Публічне управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,

д. держ. упр., професор

_____ **Вікторія ФІЛІПОВА**

« _____ » _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Хижняка Андрія Олександровича

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Адаптація публічного управління в Україні до європейських стандартів в умовах сучасних безпекових викликів

керівник роботи Татарченко Олександр Борисович, к. іст. н., доцент.

затверджена наказом закладу вищої освіти від 16.09.2025 р. № 435-с

2. Строк подання студентом роботи грудень 2025 року

3. Вихідні дані до роботи законодавчі та нормативні документи, підручники, посібники, наукові статті, монографії, мережа Інтернет

4. Зміст кваліфікаційної роботи магістра (перелік питань, які потрібно розробити) Концептуальні засади адаптації публічного управління до європейських стандартів. Адаптація системи публічного управління України до європейських стандартів. Особливості функціонування та розвитку публічного управління України в умовах війни.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 6 таблиць.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-III розділів	<u>Олександр ТАТАРЧЕНКО</u> , доцент	<u>16.09.2025</u> р	
Консультант з нормоконтролю	<u>Наталія КРЕТОВА</u> , провідний фахівець		

7. Дата видачі завдання 16.09.2025 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	<u>16.09.2025-19.09.2025</u>	<i>Виконано</i>
2.	Складання і затвердження плану роботи	<u>20.09.2025-24.09.2025</u>	<i>Виконано</i>
3.	Написання I розділу	<u>25.09.2025-14.10.2025</u>	<i>Виконано</i>
4.	Написання II розділу	<u>15.10.2025-28.10.2025</u>	<i>Виконано</i>
5.	Написання III розділу	<u>29.10.2025-16.11.2025</u>	<i>Виконано</i>
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	<u>17.11.2025-23.11.2025</u>	<i>Виконано</i>
7.	Оформлення роботи	<u>24.11.2025-26.11.2025</u>	<i>Виконано</i>
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	<u>27.11.2025-07.12.2025</u>	<i>Виконано</i>
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	<u>08.12.2025</u>	<i>Виконано</i>
10.	Захист роботи в ЕК		

Здобувач _____
(підпис)

Андрій ХИЖНЯК
(ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____
(підпис)

Олександр ТАТАРЧЕНКО
(ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Хижняк А. О. Адаптація публічного управління в Україні до європейських стандартів в умовах сучасних безпекових викликів – Рукопис. Кваліфікаційна робота магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Херсонський національний технічний університет. Хмельницький, 2025.

У кваліфікаційній роботі здійснено теоретико-методологічний аналіз адаптації системи публічного управління України до європейських стандартів в умовах сучасних безпекових викликів. Актуальність теми зумовлена євроінтеграційним курсом держави, глибокими інституційними трансформаціями та необхідністю підвищення стійкості, адаптивності й результативності публічних інституцій в умовах воєнного стану. Розкрито зміст європейської парадигми публічного управління як системи принципів і практик належного врядування, що ґрунтується на верховенстві права, відкритості, підзвітності, ефективності та багаторівневості управління.

У роботі узагальнено сучасні наукові підходи до адаптації систем публічного управління та доведено, що ефективне наближення до європейських стандартів потребує комплексних інституційних, нормативно-правових, процедурних, кадрових і фінансових змін, професіоналізації публічної служби, розвитку місцевого самоврядування й упровадження цифрових інструментів. Проаналізовано нормативно-інституційні засади європейської інтеграції у сфері публічного управління та вплив воєнного стану на реалізацію принципів належного врядування, зокрема в частині централізації управління та збереження демократичної підзвітності.

Обґрунтовано напрями підвищення стійкості, адаптивності та ефективності публічного управління України в умовах війни, включаючи інституційне укріплення виконавчої влади, розвиток кризово-орієнтованого стратегічного планування, удосконалення кадрової політики та цифровізацію управлінських процесів. Наукова новизна полягає в концептуалізації адаптації публічного управління як комплексного керованого процесу, спрямованого на зміцнення інституційної спроможності та результативності. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання для вдосконалення публічного управління відповідно до європейських стандартів у воєнний і повоєнний періоди.

Ключові слова:

публічне управління; європейські стандарти; європейська інтеграція; належне врядування; інституційна спроможність; воєнний стан; безпекові виклики; стійкість та адаптивність управління; місцеве самоврядування; цифровізація публічного управління.

ANNOTATION

Khyzhnyak A. O. Adaptation of Public Administration in Ukraine to European Standards in the Context of Contemporary Security Challenges – Manuscript. Master's qualification work in specialty 281 "Public management and administration". Kherson National Technical University. Khmelnytskyi, 2025.

The qualification work provides a theoretical and methodological analysis of the adaptation of the public administration system of Ukraine to European standards in the context of modern security challenges. The relevance of the topic is due to the European integration course of the state, deep institutional transformations and the need to increase the stability, adaptability and effectiveness of public institutions in the context of martial law. The content of the European paradigm of public administration as a system of principles and practices of good governance, based on the rule of law, openness, accountability, efficiency and multi-level governance, is revealed.

The paper summarizes modern scientific approaches to the adaptation of public administration systems and proves that effective approximation to European standards requires comprehensive institutional, regulatory, procedural, personnel and financial changes, professionalization of the public service, development of local self-government and implementation of digital tools. The normative and institutional principles of European integration in the field of public administration and the impact of martial law on the implementation of the principles of good governance, in particular in terms of centralization of management and preservation of democratic accountability, are analyzed.

The directions for increasing the stability, adaptability and efficiency of public administration in Ukraine in war conditions are substantiated, including institutional strengthening of the executive branch, development of crisis -oriented strategic planning, improvement of personnel policy and digitalization of management processes. The scientific novelty lies in the conceptualization of the adaptation of public administration as a complex managed process aimed at strengthening institutional capacity and effectiveness. The practical significance of the results lies in the possibility of their use for improving public administration in accordance with European standards in the war and post-war periods.

Keywords:

public administration; European standards; European integration; good governance; institutional capacity; martial law; security challenges; sustainability and adaptability of governance; local self-government; digitalization of public administration.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ АДАПТАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ.....	10
1.1 Європейська парадигма публічного управління та її значення для трансформації національних управлінських систем	10
1.2 Наукові підходи до адаптації систем публічного управління в умовах системних трансформацій.....	18
Висновки до розділу 1	27
РОЗДІЛ 2 АДАПТАЦІЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ.....	29
2.1 Нормативно-інституційні основи наближення публічного управління України до стандартів Європейського Союзу.....	29
2.2 Трансформація управлінських механізмів та практик у процесі євроінтеграційних змін.....	38
Висновки до розділу 2	51
РОЗДІЛ 3 ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	53
3.1 Вплив воєнного стану на реалізацію європейських стандартів у системі публічного управління України.....	53
3.2 Напрями підвищення стійкості, адаптивності та ефективності публічного управління України в умовах воєнного стану.....	69
Висновки до розділу 3	77
ВИСНОВКИ.....	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	83

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасний етап розвитку України характеризується глибокими інституційними, соціально-економічними та управлінськими трансформаціями, що відбуваються під впливом євроінтеграційного курсу держави та загострення безпекового середовища. За таких умов особливого значення набуває формування та функціонування ефективної системи публічного управління, здатної забезпечити узгодження державних інтересів і потреб суспільства, гарантувати належний рівень публічних послуг, сприяти захисту прав і свобод людини, а також підтримувати стійкість держави в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів. Саме якість публічного управління дедалі більше визначає спроможність держави до розвитку, адаптації та інтеграції у європейський політико-правовий і адміністративний простір.

У процесі розбудови демократичної, правової та соціальної держави система публічного управління виконує роль ключового інституційного механізму реалізації державної політики. Водночас наявні управлінські практики, організаційні моделі та нормативні підходи в Україні не завжди відповідають запитам суспільства, принципам належного врядування та стандартам Європейського Союзу. Це зумовлює потребу в глибокій адаптації публічного управління, яка передбачає не лише формальне наближення законодавства до європейських норм, а й трансформацію управлінської культури, інституційної архітектури та механізмів прийняття рішень.

Євроінтеграційний вектор розвитку України актуалізує вимогу щодо впровадження європейських стандартів публічного управління, серед яких провідне місце посідають принципи верховенства права, відкритості, підзвітності, ефективності, орієнтації на громадянина та результативності державної політики. Водночас реалізація цих стандартів відбувається в умовах тривалих системних трансформацій і посилення безпекових викликів, що істотно ускладнює управлінські процеси та висуває нові вимоги до

адаптивності публічних інституцій. За таких обставин особливої наукової та практичної значущості набуває дослідження адаптації публічного управління України до європейських стандартів з урахуванням специфіки сучасного безпекового середовища.

Питання реформування та модернізації публічного управління в Україні перебувають у центрі уваги вітчизняних науковців у галузі державного управління. У працях В. Бакуменка, О. Проніної, У. Лукашевської, О. Вольської, Т. Коломоєць, Г. Сабурової, Є. Тарана, В. Філіппової та інших вчених розкрито теоретичні засади публічного управління, його інституційні характеристики, а також окремі аспекти реформування в умовах євроінтеграції. Значний внесок у дослідження проблем модернізації публічного управління зробили також О. Глушко, В. Гришко, Н. Гончарук, І. Кульчій, О. Пархоменко-Куцевіл, Ю. Сака, В. Черниш, І. Юхно та інші.

Водночас, незважаючи на значний науковий доробок, більшість досліджень мають фрагментарний характер і зосереджуються або на загальнотеоретичних аспектах публічного управління, або на окремих напрямках реформ. Недостатньо опрацьованим залишається питання дослідження процесів адаптації публічного управління України до європейських стандартів з урахуванням сучасних безпекових викликів, що зумовлює потребу в системному науковому осмисленні зазначеної проблематики та визначає актуальність обраної теми дослідження.

Метою дослідження є теоретичне осмислення та обґрунтування напрямів адаптації публічного управління в Україні до європейських стандартів в умовах сучасних безпекових викликів, а також розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо підвищення ефективності функціонування публічних інституцій.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконання таких **завдань**:

- з'ясувати концептуальні засади європейської парадигми публічного управління та її значення для трансформації національних управлінських систем;
- узагальнити наукові підходи до адаптації систем публічного управління в умовах системних трансформацій;
- проаналізувати нормативно-інституційні основи наближення публічного управління України до стандартів Європейського Союзу;
- дослідити трансформацію управлінських механізмів і практик у процесі євроінтеграційних змін;
- обґрунтувати напрями підвищення стійкості та адаптивності публічного управління України в умовах воєнних загроз.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що формуються у процесі функціонування та розвитку публічного управління в Україні.

Предметом дослідження є процеси адаптації публічного управління України до європейських стандартів в умовах сучасних безпекових викликів.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становить сукупність загальнонаукових і спеціальних методів пізнання, що забезпечили комплексний аналіз досліджуваних явищ і процесів. Застосування логіко-діалектичного методу дозволило розкрити зміст ключових понять і категорій публічного управління. Методи аналізу та синтезу, індукції і дедукції, порівняння та узагальнення використано для дослідження європейських стандартів публічного управління та особливостей їх імплементації в Україні. Системний підхід забезпечив цілісне бачення адаптаційних процесів у публічному управлінні та взаємозв'язок між його елементами. Міждисциплінарний підхід дав змогу поєднати управлінські, правові та безпекові аспекти досліджуваної проблематики.

Структура дослідження визначається метою і завданнями роботи та складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків і списку використаних джерел.